

Warszawa, 20 września 2023 r.

P. M.

L. L.

ul. S. Sz. 13-15

64-000 K.

Szanowna Pani Mecenasa,

Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych (dalej jako „Komisja”) po zapoznaniu się z P. pytaniem sformułowanym we wniosku otrzymanym w dniu 3 września 2023 roku udziela następującej odpowiedzi:

Na tle zarysowanego przez P. stanu faktycznego w pierwszej kolejności należy wskazać, że zgodnie z dyspozycją § 9 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w brzmieniu nadanym uchwałą nr 884/XI/2023 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 7 lutego 2023 roku w prawie ogłoszenia tekstu jednolitego Kodeksu Etyki Radcy Prawnego *dochowanie tajemnicy zawodowej jest prawem i obowiązkiem radcy prawnego. Stanowi podstawę zaufania klienta i jest gwarancją praw i wolności.* Zgodnie natomiast z treścią § 15 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego:

- 1. Radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystkie informacje dotyczące klienta i jego spraw, ujawnione radcy prawnemu przez klienta bądź uzyskane w inny sposób w związku z wykonywaniem przez niego jakichkolwiek czynności zawodowych, niezależnie od źródła tych informacji oraz formy i sposobu ich utrwalenia (tajemnica zawodowa).*
- 2. Tajemnica zawodowa obejmuje również wszelkie tworzone przez radcę prawnego dokumenty oraz korespondencję radcy prawnego z klientem i osobami uczestniczącymi*

w prowadzeniu sprawy – powstałe dla celów związanych ze świadczeniem pomocy prawnej.

W świetle powyższego przepisu Kodeksu Etyki Radcy Prawnego należy wskazać, że potencjalna zależność od zewnętrznego podmiotu (G. K.), który może wykluczyć radcę prawnego z Programu, jeżeli radca prawny nie wywiązuje się z zadeklarowanych zobowiązań (udzielania zniżek, ulg i preferencji) dla posiadaczy Karty Mieszkańca (<https://karta.koscian.pl/regulamin>) może powodować ewentualne naruszenie tajemnicy zawodowej przez radcę prawnego, który udzielił informacji Gminie w zakresie sposobu udzielania zniżek, rabatów, ulg i preferencji.

Kwestia wynagrodzenia jest elementem informacji dotyczących klienta i jego spraw, o których mowa w postanowieniu § 15 ust. 1 i ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego bowiem obejmuje wszelkie wytworzone przez radcę prawnego dokumenty, powstałe dla celów związanych ze świadczeniem pomocy prawnej (umowa o świadczenie pomocy prawnej zawartej z klientem, obejmująca m.in. wysokość wynagrodzenia). Radca prawny zobowiązany jest przeciwdziałać wszelkim sytuacjom, które osobę postronną, a taką pozostaje w tej sprawie Gmina, doprowadziłyby do danych objętych tajemnicą zawodową.

Nadto, zgodnie z art. 36 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego:

- 1. wysokość wynagrodzenia lub sposób jego ustalenia powinny zostać uzgodnione z klientem przed przystąpieniem do świadczenia pomocy prawnej.*
- 2. wysokość honorarium powinna zostać ustalana z uwzględnieniem koniecznego nakładu pracy, wymaganej specjalistycznej wiedzy, umiejętności i odpowiedniego doświadczenia, stopnia trudności i złożoności sprawy, jej precedensowego bądź nietypowego charakteru, miejsca i terminu świadczenia usługi lub innych szczególnych warunków wymaganych przez klienta, znaczenia sprawy dla klienta, odpowiedzialności wiążącej się z prowadzeniem sprawy, utraty lub ograniczenia możliwości pozyskania innych klientów oraz rodzaju więzi z klientem.*

W świetle powołanego przepisu Kodeksu Etyki Radcy Prawnego sprzeczne z zasadami etyki radcy prawnego może być określanie wynagrodzenia radcy prawnego wbrew ustalonym kryteriom, na poziomie nieadekwatnym. Wobec powyższego, istnieje konieczność ścisłego określenia zasad udzielania ewentualnych rabatów z uwzględnieniem powyższych kryteriów oraz braku możliwości pobierania wynagrodzenia poniżej stawek minimalnych przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości, co może okazać się utrudnione w przypadku bardzo ograniczonej możliwości wprowadzenia sposobu udzielania rabatów w deklaracji przystąpienia do Programu Kościańskiej Karty Mieszkańca (<https://karta.koscian.pl/zostan>). Podkreślenia wymaga okoliczność, że ustalanie przez radcę prawnego w umowie z klientem wysokości wynagrodzenia na poziomie poniżej ustalonych przez ustawodawcę minimalnych stawek, może prowadzić do naruszenia art. 6, art. 36, § 2, art. 50 § 1 i § 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Nadto, fakt oferowania zniżki, czego oczekuje się od uczestników Programu, wymaga odniesienia do ceny usługi bez zniżki, rabatu, ulg czy preferencji. Możliwość wpisania się radcy prawnego w reguły Programu wymagałaby zatem ujawnienia cennika usług. Radca prawny powinien rozważyć zgodność takiego cennika z art. 36 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Wskazać też należy, że w zakresie dotyczącym świadczenia pomocy prawnej przez radcę prawnego honorarium radcy prawnego winno uwzględniać kryteria decydujące o jego wysokości, o których mowa w art. 36 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Udzielenie zniżki zadeklarowanej w Programie od wynagrodzenia i to niezależnie od sprawy (pomocy prawnej), której będzie dotyczyło spowoduje, że wynagrodzenie ustalone pierwotnie z zachowaniem wymogów etycznych, po obniżce, już takich cech mieć nie będzie. Udzielenie obniżek, nie jest przesłanką kształtującą wysokość honorarium radcy prawnego.

Jednocześnie istotne znaczenie ma treść § 19 ust. 3 Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego w brzmieniu nadanym uchwałą nr 124/XI/2022 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 3 grudnia 2022 r. w sprawie Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego, zgodnie z którym *Radca prawny może zawrzeć z klientem umowę o świadczenie pomocy prawnej bez wynagrodzenia lub za wynagrodzeniem w innej formie niż pieniężna, o ile nie narusza to przepisów prawa, postanowień Kodeksu lub Regulaminu. Jednakże radcy prawnemu*

nie wolno żądać od klienta jako wynagrodzenia wyrażenia zgody, o której mowa w art. 32 ust. 2 Kodeksu.

W ocenie Komisji w opisywanym przez P. przypadku udział w Programie Kościańskiej Karty Mieszkańca może spowodować ryzyko naruszenia powyższych przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego.

Przewodniczący

Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu

Krajowej Rady Radców Prawnych

r. pr. Ryszard Wilmanowicz

Opracowała:

r. pr. Katarzyna Palka – Bartoszek

Członek Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu